- a 19. sz.ban az IPAR és KERESKEDELEM emelkedésen fejlődik (1857 Szolnok - Debrecen - Arad vasútvonal) → MAV jármű javítót építenek
fejlett fajaz (a hitélet fáraságát feldolgozó dr. pl. debreceni Refi Koll. tebb. tanárok)
- 1861 első legkorszerűbb az országban, az Alföld első Cukorgyára,
- 1874-ben alakult meg Jász-Nagykun-Szolnok megye - MEGYESZÉKHELYE (Jászberény „legyőzte" a várost!)
- a TANÁCSKÖZTÁRSASÁG idején 1919-ben FRONTVÁROS volt a visszavonuló Vörös Hadsereg nyomában ROMÁN ALAKULATOK szállták meg, a város KONDY KÁROLYT szervezett* az utcai harcokban ill. SZAMUELY TIBOR VÉSZTÖRVÉNYSZÉKE 15 számos elítélt szívetlen. (A 14 napig tartó ostrom alatt a Tisza hidat is felrobbantották)
- a KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT vidékszerű 25 gyár jellegű ipartelepe volt - a legelőrébb vidéki városok közé számított
- a MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ idején súlyos ANGOL BOMBATÁMADÁSOK értek, a lakosság nagyrésze elmenekült. A visszavonuló németek FELROBBANTOTTÁK A TISZA - HÍDAT. A szovjet csapatok 1944. nov. 4-én SZABADÍTOTTÁK FEL
- 1945 után a SZOCIALISTA IPAROSÍTÁSnak köszönhetően fejlődött ipara, lakosságszáma növekedett
- 1956 eseményei VÉR NÉLKÜL zajlottak a városban (nagyrészt KABLAI LAJOS alezredes higgadt fellépésének köszönhetően - 2002 óta neve tér viselj emlékét szolnoki órzi), a megyei munkástanács vezetője DANCSI JÓZSEF volt
- 1956 nov. 4-én a szolnoki rádió műsorkosszán jelentette be a KÁDÁR KORMÁNY megalakulását
- a forr. utáni megtorlás idején ~ou nem született halálos ítélet (bár volt arci a vizsgálat fogságban meghalt...)

SZOLNOK VÁROS RÖVID TÖRTÉNETE

FÖLDRAJZI ADOTTSÁGOK:
- a TISZA és a ZAGYVA folyó torkolatánál → KIVÁLÓ ÁTKELŐHELY
- SZÁRAZFÖLDI és VÍZI UTAK TALÁLKOZÁSI PONTJA → régiókat egymás közé
- az északról jövő ŐSI KERESKEDELMI ÚT áthaladt rajta

TÖRTÉNET:
- az ÚJKŐKORTÓL csekély lakott terület volt
- a HONFOGLALÁSKORBÓL számos régészeti leletet találtak, legtöbbet a „STRÁZSA-HALMON" talált TÁRSOLYLEMEZ
- feltételezik, hogy már az ÁLLAMALAPÍTÁS ELŐTT FÖLDVÁR állt a város helyén
- a VÁROS NEVÉT először ZOLNUK alakban I. Géza királynak GARAMSZENTBENEDEKI APÁTSÁGALAPÍTÓLEVELE EMLÍTI 1075-ben („CIVITAS" vagyis város megnev.)
- a város neve SZEMÉLYNÉV eredetű: SZOLNOK ISPÁNT Szt. Gellért legendája említi először (1046-ban a Vata fölé fogalmyelázadás idején, Gellért püspökkel azonos napon szenvedett vértanúhalált)*! - ő volt valószínűleg a kit. valmegye ELSŐ ISPÁNJA /egy másik néhmagyarázat a város nevében a sókereskedelmi központra utaló, szláv nyelvben használatos „Solb" = szál = só szót vélt felfedezni/
- mivel Szolnoknál fontos folyami átkelőhely és sókereskedelmi központ volt, a terület a KIRÁLY FENNHATÓSÁGA ALATT állt
- Szt. István 1018-38 között hozta létre a NŐI VÁRISPÁNSÁGOT (vár, város + vár, megye köz.)
- Budától a legrövidebb út vezetett az erdélyi sóbányákig (~ Tokaj) és Szeged mellett a Kárpatok legfontosabb sóelosztó központ)

- 1241-ben a TATÁROK FELÉGETTÉK a várost, várat is elpusztult
- a 14-15. sz. fordulójáig csak MEZŐVÁROSI rangot vívott
- a 16. sz-ra KATONAVÁROSSÁ vált STRATÉGIAI JELENTŐSÉGŰ hely (főleg Buda török kézre kerülése után → magyar védőrszó, ekkor tevődik át a Tisza vonalára)
- 1551-ben a török ellenében egy MODERN FÖLDVÁRAT építenek (a Zagyva medrének mesterséges megváltoztatásával) a Tisza-Zagyva összefolyásánál (valószínűleg az ősi vár helyén) → a KORTÁRSAK AZ ORSZÁG LEGERŐSEBB VÁRAVAK TARTOTTÁK
- az 1552-es nagy török hadjárat idején a belső várrendszer fontos tagja
- 1552-ben NYÁRY LŐRINC 1400 fős várőrző sereggel rendelkezett (párnaz magyar lovas és naszádos, többségében német, cseh és spanyol zsoldos!) a támadó török sereg 40.000 fős a TÉLERŐ miatt a zsoldosok megszökött a várból, az otmaradottak HŐSIESEN VÉDEKEZTEK, de a VÁR ELESETT (az itt talált fegyverzet díszítő a törökök fellázadott magyar ége. ostromának)
- ~ HÁSZ nagyis SZULTÁNI BIRTOK volt, SZANDZSÁK SZÉKHELY

- a 1562 TÖRÖK ÁLLANDÓ FAHIDAT ÉPÍTETT a Tiszán, az ország legelső állandó hídja volt (fontos kereskedelmi és stratégiai szerep)
- SZEGEDI KIS ISTVÁN híres protestáns prédikátor a szolnoki vár foglya volt (1561-63-ig)
- emlékét a reformáció évfordulóján EMLÉKTÁBLA őrzi (magas valtságú fejében szabadult ki)
- ~ a TÖRÖK URALOM ALÓL 1685-ben szabadult fel (a vár épületeit felgyújtva menekültek)
- a RÁKÓCZI SZABADSÁGHARC idején sok PUSZTÍTÁS érte, a lakosság nagy része elmenekült

- a sókereskedelem révén KAMARAI JEGYHATÓSÁG alatt állt a 18. sz-ban (a kincstár sójövedelmének 1/8-át szolgáltatta az országban összesen 13 sóhivatal működött)
- változatlanul MEZŐVÁROS
- 1685-ben működnek a városban FERENCES SZERZETESEK - fontos szerepet kaptak el az oktatásban, Erlkirályban (1851-ben alapítják a város első gimnáziumát - a Veszegly Gimi jogelődje)
- 1757-ben van születik a magy. felvilágosodás korának híres vívója VERSEGHY FERENC (egy zsidó szülő gyermeke, szülőháza a Veszegly Gimnázium helyén áll). Pólos(!) szerzetes volt, csatlakozott a jakobinus mozgalomhoz, a Marseillaise-t ő fordította el-sőként magyarra, ezért 9 év(!) várfogságot töltött le Kufsteinban. Az ír mozg. vezetői közül utolsóként szabadult. Sokoldalú ló volt, a nyelvújító mozgalomban a „jottista" vezére. Tanult is foglalkozott, a magyar nyelvújítás elődjének, szerei elterezéseket is írt (József főherceg a későbbi nádor első magyartanára volt) 1822-ben halt meg
- meghatározó jelentőségű a város fejlődésében, hogy 1846 szept. 1-én az ORSZÁG MÁSODIK VASÚTVONALA Pest - Sz. Szőllős szerdi el működésének (- nagyjaiban is VASÚTCSOMÓPONT)
- 1848-ban (szept. 27-én) toborzóhely során Kossuth Cajos városunkat is felkeresték (emléktáblája a városháza falán)
- 1849 első napjaiban a Pest Budáról menekülő OHB Szolnokig vagyon utasít, átmenetileg a város ad szállást a Debrecenbe tartó kormány
- 1849. jan. 22-én Perczel mór vezetésével győztes csatát vívnak a szabadságharcosok az osztrákok ellen
- 1849. márc. 5-én újabb győztes csata Damjanich János vezetésével